

<i>A tantárgy címe</i> CSALÁDSZOCIOLÓGIA	<i>A tantárgy kódja</i> BBNSZ03200	<i>Félév</i> 6
<i>A tantárgy típusa</i> ELŐADÁS	<i>Óraszám</i> 2	<i>Kreditek száma</i> 2

Tantárgy célja:

A család történeti változásainak, működésének és a társadalomban betöltött szerepének megismerése. A családszociológiai vizsgálatok során alkalmazott módszerek megismerése. A párkapcsolatok és a család átalakulása nemzetközi és magyarországi tendenciáinak bemutatása.

Oktató: Dr. Földházi Erzsébet PhD

A tantárgy leírása:

Sorszám	Témakör	Óraszám
1	Bevezetés. A család fogalma. A család történeti változásai	2
2	Családszociológiai elméletek	2
3	Családtípusok, családformák	2
4	Párválasztás, házasság	2
5	Gyermekvállalás	2
6	Szocializáció	2
7	Családi szerepek, családszerkezet	2
8	Családi konfliktusok	2
9	Erőszak a családban	2
10	A család felbomlása, válás	2
11	A boldogabb családokért – Püspökkari körlevél	2
12	Kutatási módszerek a családszociológiában	2

Értékelés, követelmények:

Írásbeli vizsga a félév végén az előadáson elhangzottak és a kötelező irodalom alapján. Az írásbeli dolgozat két részből áll: a félév során tanult fogalmak meghatározása ill. rövid elméleti kérdések (5-5 kérdés), továbbá egy 50 kérdésből álló teszt. A sikeres vizsga feltétele legalább 60%-os teljesítmény elérése.

Kötelező és ajánlott irodalom:

1. BEVEZETÉS. A CSALÁD FOGALMA. A CSALÁD TÖRTÉNETI VÁLTOZÁSAI

Kötelező irodalom:

Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába.
Osiris Kiadó, Budapest: 393-426. old.

Coontz, Stephanie: A házasság átalakulása a világtörténelem során.
Ismertető a Statisztikai Szemle 2007/6. számában
http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2007/2007_06/2007_06_562.pdf

Ajánlott irodalom:

Coontz, Stephanie (2004): The World Historical Transformation of Marriage.
(A házasság átalakulása a világtörténelem során.)
Journal of Marriage and Family 66 (November 2004): 974-979
http://www2.sunysuffolk.edu/wilsonv/Articles/transformation_coontz.pdf

2. CSALÁDSZOCIOLÓGIAI ELMÉLETEK

Kötelező irodalom:

Cseh-Szombathy László (1979): Családszociológiai problémák és módszerek.
Gondolat Kiadó, Budapest: 10-33. old.

3. CSALÁDTÍPUSOK, CSALÁDFORMÁK

Kötelező irodalom:

Somlai Péter (1986): Konfliktus és megértés.
Gondolat Kiadó, Budapest. 45-101. old

vagy

Somlai Péter (1986): A családi kapcsolatok társadalomtörténetének irányai.
In: Schadt Mária (vál. és szerk.) (2000): Családszociológia.
Szöveggyűjtemény. Comenius Bt., Pécs: 13-51. old.

4. PÁRVÁLASZTÁS, HÁZASSÁG

Kötelező irodalom:

Lőrincz László (2006): A vonzás szabályai. Hogyan választanak társat az emberek?
In: Szociológiai Szemle 2006/2., 96-110. old.
<http://www.mtapti.hu/mszt/20062/005.pdf>

Bukodi Erzsébet (2002): Ki kivel (nem) házasodik?
Szociológiai Szemle, 2.sz. (28-58.old.) – ebből kb. az első 10 oldal,
az empirikus eredmények ismertetése előtti rész
<http://www.mtapti.hu/mszt/20022/bukodi.htm>

Pongrácz Tiborné (2009): A párkapcsolatok jellegzetességei.
In: Monostori Judit – Őri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.) (2009):
Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 9-18. old.

Pongrácz Tiborné (2012): Párkapcsolatok.
In: Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2012):
Demográfiai Portré 2012. KSH NKI, Budapest: 11-20. old.

Ajánlott irodalom:

Bukodi Erzsébet (2004): Ki, mikor, kivel (nem) házasodik?
Párválasztás Magyarországon.
Andorka Rudolf Társadalomtudományi Társaság – Századvég Kiadó, Budapest.

5. GYERMEKVÁLLALÁS

Kötelező irodalom:

Kapitány Balázs – Spéder Zsolt (2009): Gyermekvállalás.
In: Monostori Judit – Őri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.) (2009):
Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségstudományi Kutatóintézet,
Budapest: 29-40. old.

Kapitány Balázs – Spéder Zsolt (2012): Gyermekvállalás.
In: Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2012):
Demográfiai Portré 2009. KSH NKI,
Budapest: 31-44. old.

Kapitány Balázs (2010): A kései gyermekvállalás kockázatai.
Korfa on-line népesedési hírlevél 2010/2.
http://www.demografia.hu/letoltes/kiadvanyok/Korfak/KorFa%20online_2010_2.pdf

6. SZOCIALIZÁCIÓ

Kötelező irodalom:

Somlai Péter (1997): Szocializáció.
Corvina Kiadó, Budapest: 92-110. old.
vagy
Somlai Péter: A szociális integráció világa.
In: Schadt Mária (vál. és szerk.) (2000): Családszociológia.
Szöveggyűjtemény. Comenius Bt. Pécs: 101-143. oldal.

Ajánlott irodalom:

Giddens, Anthony (1995): Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest.
Szocializáció és életciklus c. fejezet: 87-112. old.

7. CSALÁDI SZEREPEK, CSALÁDSZERKEZET

Kötelező irodalom:

Földházi Erzsébet (2009): Családszerkezet.
Monostori Judit – Őri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.) (2009):
Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségstudományi Kutatóintézet, Budapest: 99-108.o.

Murinkó Lívია - Földházi Erzsébet (2012): Háztartás- és családszerkezet.
Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2012):
Demográfiai Portré 2012. KSH NKI, Budapest: 113-124.o.

Ajánlott irodalom:

Pongrácz Tiborné (2001): A család és a munka szerepe a nők életében.

In: Nagy Ildikó – Pongrácz Tiborné – Tóth István György (szerk.) (2001): Szerepváltozások. Jelentés a nők és a férfiak helyzetéről 2001. TÁRKI, Budapest.

www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a503.pdf

Spéder Zsolt (2001): Gyermekvállalás megváltozott munkaerőpiaci körülmények között.

In: Nagy Ildikó – Pongrácz Tiborné – Tóth István György (szerk.) (2001): Szerepváltozások. Jelentés a nők és a férfiak helyzetéről 2001. TÁRKI, Budapest.

www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a505.pdf

Nagy Ildikó (2001): A családfő intézménye – nemi szerepek a családban.

In: Nagy Ildikó – Pongrácz Tiborné – Tóth István György (szerk.) (2001): Szerepváltozások. Jelentés a nők és a férfiak helyzetéről 2001. TÁRKI, Budapest.

www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a501.pdf

8. CSALÁDI KONFLIKTUSOK

Kötelező irodalom:

Cseh-Szombathy László (1985):

A házastársi konfliktusok szociológiája.

Gondolat, Budapest: 51-124.

vagy

Schadt Mária (2000): Családszociológia.

Szöveggyűjtemény. Comenius Bt. Pécs: 163-209.

9. ERŐSZAK A CSALÁDBAN

Kötelező irodalom:

Tóth Olga (1999): Erőszak a családban.

TÁRKI Társadalompolitikai tanulmányok 12.: 5-9. és 36-39. old.

<http://www.mek.oszk.hu/02000/02019>

Ajánlott irodalom:

Morvai Krisztina (1998): Terror a családban.

A feleségbántalmazás és a jog. Kossuth Kiadó, Budapest

10. A CSALÁD FELBOMLÁSA, VÁLÁS

Kötelező irodalom:

Bognár Gábor – Telkes György (1994): A válás lélektana.

Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest: 13-51.o.; 91-124.o.

Földházi Erzsébet (2009): Válás.

Monostori Judit – Öri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.) (2009):

Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 19-28.o.

Murinkó Livia - Földházi Erzsébet (2012): Válás.
Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2012):
Demográfiai Portré 2012. KSH NKI, Budapest: 21-30.o.

Ajánlott irodalom:

Phillips, Roderick (2004): Amit Isten összekötött... A válás rövid története.
Osiris Kiadó, Budapest.
Vukovich Gabriella (2006): Az elvált apák helyzetének néhány aspektusa.
In: Társadalmi riport 2006. TÁRKI, Budapest. 267-287.o.

11. A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT – PÜSPÖKKARI KÖRLEVÉL
<http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=157>

12. KUTATÁSI MÓDSZEREK A CSALÁDSZOCIOLÓGIÁBAN